

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
ПІДГОТОВКИ КУРСОВИХ РОБІТ
З МЕТОДИКИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ
АБО
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ**

Шевчук О.В., Сидорук Л.М.

УДК: 378:001.89:37.091.3:004
Ш 37

Рецензенти:

Василь Мойсеюк, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри соціальної роботи та соціокультурної діяльності ім. Т. Сосновської, м. Кам'янець-Подільський

Руслана Семенишена, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри технічногосервісу і загальнотехнічних дисциплін, Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», м. Кам'янець-Подільський

Рекомендовано до видання
кафедрою цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій
Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
(протокол № 1 від 29 серпня 2025 року).

Шевчук О. В., Сидорук Л. М. Методичні рекомендації до підготовки курсових робіт з методики професійного навчання або методики навчання інформатики. Кам'янець-Подільський : НРЗВО КПДІ, 2025. 44 с.

Методичні рекомендації окреслюють вимоги та пропонують чіткий, поетапний порядок підготовки, виконання й захисту курсової роботи з методики професійного навчання або методики навчання інформатики у межах освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Цифрові технології)» (2024). Висвітлено послідовність вибору теми та планування дослідження, подано основні правила опрацювання наукових і навчально-методичних джерел, деталізовано вимоги до структури, змістового наповнення та оформлення курсової роботи (зокрема щодо складання бібліографічного опису за ДСТУ 8302:2015). Також описано процедуру подання роботи на перевірку, наведено підходи до оцінювання результатів і визначено загальні принципи організації та проведення захисту. Окрему увагу приділено дотриманню академічної доброчесності та практикам перевірки оригінальності тексту.

Видання адресоване здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», спеціалізації 015.39 «Цифрові технології», а також викладачам і науковим керівникам, які здійснюють методичний супровід курсових робіт.

© Шевчук О. В., Сидорук Л. М. 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Вимоги до виконання курсової роботи	5
Вибір теми курсового дослідження.....	8
Науково-методичний супровід курсової роботи.....	10
Порядок реалізації освітнього компонента	11
Засади академічної доброчесності.....	12
Черговість етапів виконання дослідження	14
Структура та основні елементи курсової роботи.....	15
Укладання змісту курсової роботи	17
Підготовка та опрацювання тексту курсової роботи.....	18
Оформлення курсової роботи	20
Інформаційне підґрунтя дослідження	23
Приклади оформлення бібліографічного опису з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015	24
Процедура допуску та проведення захисту курсової роботи	29
Оцінювання курсової роботи	30
Орієнтовний перелік тем курсових робіт	33
Тематика для курсових робіт з методики професійного навчання.....	33
Тематика для курсових робіт з методики навчання інформатики	36
Додаток А	38
Додаток Б.....	39
Взірець оформлення розділів	40
Взірець оформлення рисунків.....	41
Використана література	42

ВСТУП

Сучасний розвиток суспільства характеризується інтенсивним упровадженням цифрових технологій у більшість сфер діяльності, зокрема в освіту. Це зумовлює підвищення вимог до якості підготовки педагогів і актуалізує потребу у фахівцях, здатних цілеспрямовано застосовувати цифрові інструменти в навчанні, упроваджувати інноваційні методичні рішення та забезпечувати результативність професійної освіти відповідно до запитів ринку праці й потреб здобувачів.

Курсова робота з методики професійного навчання або методики навчання інформатики у підготовці здобувачів вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), спеціалізації 015.39 Цифрові технології є важливим інструментом формування професійних компетентностей і готовності до педагогічної діяльності в умовах цифрової трансформації освіти. Майбутній педагог має не лише володіти теоретичними засадами навчання, а й уміти добирати методи та засоби навчання, організовувати освітній процес із використанням цифрових ресурсів, оцінювати ефективність педагогічних новацій, оперативно адаптуватися до змін освітнього середовища та ухвалювати обґрунтовані рішення, орієнтуючись на освітні результати й актуальні професійні вимоги.

Виконання курсової роботи спрямоване на розвиток аналітичного й критичного мислення, умінь здійснювати педагогічний аналіз, планувати елементи дослідження, працювати з джерелами та використовувати цифрові інструменти й освітні платформи для розв'язання методичних завдань. Така діяльність поєднує теоретичні положення з практикою, формує цілісне бачення організації навчання та готує здобувача до реальних викликів сучасного цифрового освітнього простору.

Курсова робота в межах ОК «Методика професійного навчання» або «Методика навчання інформатики» є самостійним навчально-дослідницьким завданням, спрямованим на аналіз і розв'язання актуальних методичних питань викладання інформатики та/або організації професійного навчання з опорою на сучасні цифрові засоби. Використання вибору зумовлене особливостями реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. Залежно від обраного напрямку професійної підготовки та науково-методичних інтересів здобувачам пропонується можливість обрати освітній компонент, у межах якого виконується курсова робота. Такий підхід забезпечує варіативність навчання, сприяє поглибленню фахових компетентностей у відповідній галузі та дає змогу здобувачам зосередитися на дослідженні методичних аспектів, що найбільше відповідають їхній професійній спрямованості.

У процесі виконання роботи здобувачі набувають досвіду наукового пошуку, вчать відбирати й узагальнювати інформацію, логічно вибудовувати виклад, формулювати обґрунтовані висновки та аргументовано презентувати власну позицію. Це сприяє розвитку дослідницьких умінь, критичного мислення й здатності творчо застосовувати цифрові інструменти в професійній педагогічній діяльності.

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Провідне призначення курсової роботи полягає в узагальненні та поглибленні засвоєних теоретичних положень, а також у їх практичному застосуванні під час розв'язання конкретних методичних і професійно спрямованих завдань із використанням цифрових інструментів та освітніх ресурсів. Під час виконання роботи здобувачі вдосконалюють навички пошуку й опрацювання інформації, опановують прийоми аналізу, добору та перевірки матеріалів, що сприяє становленню професійного мислення, готовності до інновацій і методично виваженого впровадження сучасних технологій у навчання.

Основні завдання курсової роботи полягають у:

- поглибити розуміння актуальних викликів цифрової трансформації освіти та визначити результативні способи інтеграції цифрових засобів в освітній процес професійної підготовки;
- сформулювати вміння критично оцінювати джерела інформації (наукові праці, сучасні дослідження, методичні розробки, практичні кейси), у яких висвітлено новітні педагогічні підходи, цифрові інструменти, програмні засоби та технологічні рішення;
- розвинути дослідницькі компетентності, зокрема здатність здійснювати методично обґрунтований пошук, систематизувати й інтерпретувати результати, визначати оптимальні способи використання цифрових інструментів у навчанні;
- стимулювати творчість та ініціативність здобувачів, що проявляється у проєктуванні й пропонуванні інноваційних методичних рішень щодо організації освітнього процесу із залученням цифрових технологій;
- зіставити передовий досвід цифрового навчання з власними напрацюваннями, сформулювати обґрунтовані висновки та практичні рекомендації;
- продемонструвати готовність до практичного впровадження результатів роботи в освітній процес.

У структурі дослідження доцільно виокремлювати два базові вектори:

- теоретико-аналітичний (критичне опрацювання наукової та навчально-методичної літератури з проблематики методики навчання/професійного навчання в цифровому середовищі; уточнення ключових понять; визначення методів, принципів і підходів, що становлять основу обраної теми);
- практико-емпіричний (розроблення, упровадження й апробація методичних рішень із використанням цифрових засобів, сервісів, платформ; аналіз їх педагогічної доцільності, результативності та умов застосування).

Робота в межах цих напрямів дає змогу розширити науковий світогляд, поглибити розуміння сучасних цифрових засобів у навчанні, здобути досвід поєднання теорії з практикою та розвинути здатність критично мислити й ухвалювати методично обґрунтовані рішення.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Інформаційні технології)» (2024) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), спеціалізації 015.39 Цифрові технології у Навчально-реабілітаційному закладі вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» виконання та захист курсової роботи є обов'язковою складовою навчального плану.

Курсова робота виконується здобувачами вищої освіти на IV курсі навчання та є важливим етапом їх професійної підготовки з огляду на формування методичних умінь проєктувати, організовувати й оцінювати навчання із використанням цифрових ресурсів.

Курсова робота має відповідати таким вимогам:

Актуальність теми – обрана тема повинна відповідати сучасним потребам освіти та відображати актуальні тенденції розвитку методики навчання і цифрових технологій у системі професійної підготовки.

Самостійність виконання – робота має бути виконана здобувачем самостійно з дотриманням принципів академічної доброчесності та без проявів плагіату, самоплагіату, фабрикації чи фальсифікації результатів.

Науково-методичний апарат – у роботі мають бути чітко визначені мета, завдання, об'єкт і предмет, а також обрані методи дослідження/методичного аналізу, що відповідають темі та логіці виконання.

Обґрунтованість аналізу – передбачає системне опрацювання й критичне осмислення наукових, навчально-методичних і нормативних джерел, релевантних для методики навчання в цифровому освітньому середовищі.

Достовірність результатів – висновки та пропозиції мають бути логічними, аргументованими й підтвердженими опрацьованими джерелами та/або практичними напрацюваннями (розробленими матеріалами, апробацією, аналізом прикладів тощо).

Послідовність викладу – матеріал подається логічно, структуровано, із внутрішньою узгодженістю між частинами роботи та дотриманням наукового стилю.

Мовна та стилістична коректність – текст оформлюється відповідно до норм сучасної української літературної мови й вимог до навчально-наукових робіт.

Курсова робота повинна бути оформлена згідно з чинними стандартами, містити необхідні структурні елементи та подана на розгляд профільної кафедри у визначені терміни відповідно до графіка освітнього процесу. Дотримання зазначених вимог підвищує якість дослідження, сприяє розвитку академічних і

дослідницьких умінь та формує відповідальне ставлення здобувача до майбутньої професійної діяльності.

Під час виконання курсової роботи доцільно дотримуватися базових принципів, що забезпечують системність, об'єктивність і науково-методичну обґрунтованість дослідження, зокрема:

- принцип цілісного розгляду цифрових технологій у навчанні, який передбачає аналіз їх впливу на організацію освітнього процесу, формування професійних компетентностей і розвиток інформаційної культури здобувачів;
- принцип комплексності методів, що полягає у поєднанні теоретичних, емпіричних і аналітичних способів роботи для всебічного вивчення проблеми та уточнення отриманих результатів;
- принцип об'єктивності, який забезпечується зіставленням власних висновків із результатами інших дослідників, використанням різних джерел і врахуванням як переваг, так і обмежень застосування цифрових засобів у навчанні;
- принцип єдності навчання і розвитку, що передбачає аналіз освітніх можливостей цифрових технологій та їх впливу на професійний, пізнавальний і творчий розвиток здобувачів;
- принцип динамічного аналізу, зорієнтований на відстеження змін у технологіях, підходах до їх використання та взаємозв'язків із сучасними освітніми тенденціями;
- принцип історизму, який дає змогу простежити еволюцію цифрових засобів в освіті, визначити закономірності та окреслити перспективи подальшого впровадження;
- принцип поєднання інноваційності й обґрунтованості, що вимагає використання сучасних цифрових рішень з урахуванням їх педагогічної доцільності, ефективності та можливих ризиків;
- принцип поглибленого аналізу, спрямований на детальне вивчення функціональних можливостей цифрових інструментів, умов застосування та результативності в навчальному процесі.

У процесі виконання курсової роботи здобувачі мають продемонструвати здатність використовувати сучасні цифрові засоби та програмні продукти, розробляти або адаптувати навчальні матеріали, створювати власні комплекси завдань, застосовувати обрані методи на практиці та аргументувати педагогічну доцільність запропонованих рішень у системі професійної освіти.

ВИБІР ТЕМИ КУРСОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Окреслення теми курсової роботи є одним із ключових кроків у підготовці здобувача вищої освіти, адже саме від коректності цього рішення залежить актуальність обраної проблематики, її теоретична та прикладна цінність, а також мотивація здобувача під час виконання роботи. Влучно підібрана тема підтримує інтерес до навчально-дослідницької діяльності, сприяє розвитку професійного мислення й підвищує рівень методичної, цифрової та педагогічної компетентності майбутнього фахівця.

Під час вибору теми курсової роботи з доцільно орієнтуватися на такі критерії:

- відповідність теми сучасним тенденціям розвитку цифрових технологій і методики навчання в освіті;
- наявність достатньої бази наукових і навчально-методичних джерел;
- можливість перевірити або продемонструвати практичну значущість результатів (апробація, методична розробка, сценарій заняття, комплект завдань тощо);
- узгодженість теми з рівнем підготовки та науковими інтересами здобувача.

Обираючи тему, здобувачеві варто спиратися на власні професійні інтереси, актуальні виклики цифровізації освіти та реалістичність практичного застосування запропонованих рішень. Зважений вибір теми є передумовою якісного виконання курсової роботи, отримання переконливих висновків і формування готовності до професійної діяльності в сучасному цифровому освітньому середовищі.

Процедура визначення теми

1. Ознайомлення з орієнтовним переліком тематик курсових робіт. Здобувачам освіти надається список рекомендованих тем, сформований відповідно до освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Цифрові технології)» (2024).
2. Якщо здобувача цікавить проблема, якої немає у запропонованому переліку, він може ініціювати власну тему за умови попереднього погодження з науковим керівником. Виконання курсових робіт на однакові або дуже близькі теми в межах однієї академічної групи небажане. Самовільне коригування вже затвердженої теми не допускається та може стати підставою для недопуску до захисту.
3. Погодження теми з науковим керівником. Здобувач обирає тему з переліку або пропонує власну, аргументуючи її актуальність, можливі елементи новизни та практичну корисність для освітнього процесу.
4. Остаточне затвердження теми. Погоджений варіант фіксується та затверджується профільною кафедрою у встановленому порядку.

Вимоги до формулювання теми курсової роботи

Назва теми має бути точною, зрозумілою й лаконічною (бажано до дев'яти слів), відображати мету й завдання дослідження та конкретизувати об'єкт і спрямованість роботи. У формулюванні доцільно підкреслити методичний аспект і/або використання цифрових технологій у професійному навчанні та навчанні інформатики.

Не варто використовувати надмірно загальні формулювання, які «розмивають» проблему та ускладнюють побудову логіки дослідження. Зокрема, небажано починати назву словами: «Проблема...», «Деякі шляхи...», «Деякі питання...», «Дослідження деяких аспектів...», «До питання...».

Типові недоліки під час вибору теми

Найпоширеніші помилки при визначенні теми курсової роботи такі:

1. Занадто широка тема, яка охоплює надмірний спектр питань і не дає змоги виконати глибокий аналіз у межах установленого обсягу.
2. Надто вузька тема, для якої складно зібрати достатню кількість джерел або отримати переконливий матеріал для узагальнень.
3. Низька актуальність, коли обрана проблематика не відповідає сучасним викликам цифрової трансформації освіти та реальним потребам освітньої практики.
4. Нечітке чи двозначне формулювання, що ускладнює визначення мети, завдань і послідовності виконання дослідження.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД КУРСОВОЇ РОБОТИ

Науково-методичний супровід курсової роботи з методики професійного навчання або методики навчання інформатики забезпечують педагогічні та науково-педагогічні працівники, які мають практичний досвід викладання й організації досліджень, а також компетентність у відповідній предметно-методичній галузі. Розподіл курсових робіт між керівниками здійснює профільна кафедра з урахуванням навчального навантаження та фахової відповідності. Науковий керівник, як правило, бере участь у роботі комісії із захисту та разом з іншими членами оцінює результати виконаної роботи.

Основні функції наукового керівника передбачають:

- допомогу у виборі та уточненні актуальної теми, конкретизації мети й завдань, а також у формуванні розгорнутого плану виконання курсової роботи;
- рекомендації щодо добору й опрацювання наукових і навчально-методичних джерел, нормативних матеріалів, довідникової літератури та інших ресурсів, необхідних для розкриття теми;
- поточний контроль дотримання логіки та етапів виконання роботи без підміни самостійної діяльності здобувача готовими рішеннями;
- проведення регулярних консультацій і надання порад щодо змістового наповнення, структури, методів/прийомів дослідження (або методичного аналізу) та вимог до оформлення;
- попередню перевірку підготовленого тексту курсової роботи перед поданням її до захисту.

Якість виконання курсової роботи значною мірою залежить від ефективної взаємодії здобувача освіти з науковим керівником. Для цього важливо підтримувати систематичний зворотний зв'язок, завчасно погоджувати календар виконання завдань і враховувати надані рекомендації. Консультації можуть проводитися як очно, так і дистанційно (онлайн) відповідно до визначеного графіка та зазвичай передбачають обговорення змісту й структури роботи, обґрунтування методів, уточнення логіки викладу та вимог до оформлення.

ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Здобувачі вищої освіти мають виконувати курсову роботу з методики професійного навчання або методики навчання інформатики у визначеній послідовності та в межах термінів, передбачених календарним планом, а також дотримуватися встановлених вимог і стандартів щодо структури та оформлення. Передбачається систематична участь у консультаціях із науковим керівником і виконання наданих рекомендацій.

Курсова робота повинна бути виконана самостійно, мати ознаки оригінальності та відображати авторське бачення й власні напрацювання здобувача. Для підтвердження цього здобувач надсилає (завантажує) текст на офіційну електронну адресу plagiat@kpdi.edu.ua не пізніше ніж за 14 днів до дати захисту (<https://kpdi.edu.ua/nadislavy-robotu-dlya-perevirky-oryginalnosti-tekstu>).

Перевірка оригінальності курсової роботи здійснюється із застосуванням спеціалізованих програмних засобів, рекомендованих НРЗВО КПДІ. До захисту допускається робота за умови, що рівень оригінальності тексту становить не менше ніж 55 % (<https://kpdi.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-plagiatu.pdf>). Водночас показник оригінальності не є прямим еквівалентом підсумкової оцінки, яку здобувач отримує під час захисту.

Профільна кафедра приймає рішення щодо допуску роботи до захисту, потреби в доопрацюванні або відхилення у разі виявлення порушень. Якщо здобувач не погоджується з результатами перевірки, він має право подати апеляцію; розгляд апеляції здійснюється створеною комісією протягом тижня.

Запозичення можуть вважатися допустимими за таких умов:

- використання власних назв, назв установ, найменувань робіт, а також бібліографічних посилань;
- уживання усталених термінів і типових словосполучень, притаманних відповідній галузі знань;
- наявність цитат за умови їх коректного оформлення;
- самоцитування (використання фрагментів власних попередніх текстів), якщо це допускається відповідними правилами та вимогами.

За наявності незначних технічних помилок, некоректних парафразів або цитувань без належного оформлення робота може бути повернена автору на доопрацювання з можливістю повторного подання на перевірку.

Курсова робота не допускається до захисту у випадках умисного спотворення тексту чи ілюстративних матеріалів, приховування запозичень, а також у разі фабрикації, фальсифікації або некритичного використання чужих матеріалів. Автор та/або особи, які сприяли порушенню принципів академічної доброчесності, можуть бути притягнуті до академічної відповідальності.

ЗАСАДИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Згідно із Законом України «Про освіту», академічна доброчесність розуміється як сукупність етичних засад і визначених законом правил, яких мають дотримуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та здійснення наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) здобутків.

Порядок і стандарти забезпечення академічної доброчесності в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» регламентуються такими документами:

- Кодекс академічної доброчесності Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» (<https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>);
- Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» (<https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/Polozhennya-pro-komisiyu-z-pytan-etyky-ta-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>);
- Положення про систему запобігання плагиату в академічних текстах працівників та здобувачів вищої/фахової передвищої освіти НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» та Відокремленого структурного підрозділу Кам'янець-Подільський фаховий коледж НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» (<https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-plagiatu.pdf>);
- Декларація про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» (https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2022/05/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti_dodatok1.pdf).

Під час виконання курсової роботи особлива увага приділяється неухильному дотриманню принципів академічної доброчесності, що передбачає:

- самостійне, сумлінне виконання роботи та відповідальне ставлення до навчально-дослідницьких завдань;
- подання правдивих відомостей щодо отриманих результатів, використаних підходів/методів і залучених джерел;
- повагу до честі, гідності та інтелектуальної праці інших авторів;
- обов'язкове посилання на джерела у випадку використання чужих ідей, тверджень, підходів або фрагментів тексту;
- дотримання вимог законодавства у сфері авторського права і суміжних прав;
- використання надійних джерел інформації та правильне оформлення покликань;
- звернення за консультаціями у разі труднощів, якщо це стосується обговорення ідей чи редагування та не підміняє самостійне виконання.

Під час виконання курсової роботи до порушень академічної доброчесності, зокрема, належать:

1. *Плагіат*. Привласнення результатів чужої інтелектуальної праці: використання текстів, ідей, методичних розробок або висновків інших авторів без належного посилання. Це стосується як друкованих, так і електронних ресурсів, а також раніше виконаних і захищених робіт (курсівих, кваліфікаційних тощо).
2. *Фальсифікація та фабрикація*. Свідоме підроблення, спотворення або вигадкування даних/матеріалів з метою підтвердження власних висновків чи гіпотез, а також використання недостовірної інформації в аналізі.
3. *Некоректне цитування та посилання*. Неправильне оформлення цитат або покликань, а також посилання на джерело, яке фактично не містить наведеної інформації.
4. *Генерування тексту без належного опрацювання*. Використання інструментів штучного інтелекту для створення значних фрагментів роботи без критичного осмислення змісту, перевірки фактів і змістового редагування.
5. *Підміна самостійної роботи автоматизованими рішеннями*. Заміщення особистого аналізу, розроблення методичної логіки чи формування висновків результатами, отриманими автоматично, без власного доопрацювання.
6. *Подання неправдивих даних*. Створення фіктивних або неперевірених даних (зокрема з використанням цифрових інструментів) для імітації навчально-дослідницької діяльності.

У разі порушення принципів академічної доброчесності під час виконання курсової роботи до здобувача можуть бути застосовані такі заходи відповідальності:

- попередження;
- повторне проходження оцінювання;
- зниження підсумкової оцінки;
- недопуск до захисту.

Дотримання академічної доброчесності є обов'язковою умовою якісного виконання курсової роботи та важливим чинником формування етичної культури майбутнього педагога і дослідника.

ЧЕРГОВІСТЬ ЕТАПІВ ВИКОНАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Підготовка та виконання курсової роботи здійснюється поетапно. Така послідовність забезпечує системність дослідження й допомагає отримати змістовний та обґрунтований результат: від вибору теми до публічного представлення напрацювань на захисті.

- 1. Обрання теми та погодження з науковим керівником.** На цьому кроці здобувач визначає тему з урахуванням власних інтересів, актуальності методичної проблеми та можливостей її опрацювання. Після цього тема узгоджується з керівником, попередньо окреслюються мета й ключові завдання роботи.
- 2. Опрацювання наукових і навчально-методичних джерел.** Виконується добір та аналіз літератури й матеріалів, релевантних темі (підручники, монографії, статті, методичні розробки, нормативні документи тощо). Мета етапу – сформулювати теоретичну основу та визначити сучасний стан розгляду проблеми.
- 3. Уточнення мети, завдань і гіпотези дослідження.** На підставі огляду джерел формулюється загальна мета, конкретизуються завдання, а також визначається гіпотеза (очікуваний результат або припущення), яку перевірятиме дослідження.
- 4. Розроблення методики дослідження.** Здобувач добирає методи отримання й аналізу інформації (спостереження, анкетування, педагогічний експеримент, аналіз документів/результатів навчання тощо), визначає учасників/вибірку та готує інструментарій для практичної частини.
- 5. Збір і опрацювання матеріалів.** Проводиться систематичне отримання потрібних даних і їх первинна обробка відповідно до обраних методів. Важливо забезпечити точність, неупередженість та фіксацію/документування отриманих результатів.
- 6. Аналіз та інтерпретація результатів.** Зібрані матеріали опрацьовуються із застосуванням порівняльних, графічних або статистичних підходів. Результати співвідносяться з гіпотезою та поставленими завданнями.
- 7. Формулювання висновків і практичних рекомендацій.** На основі аналізу узагальнюються результати, робляться висновки щодо досягнення мети та виконання завдань. За потреби подаються методичні пропозиції для використання в освітньому процесі.
- 8. Оформлення роботи та підготовка до захисту.** Текст приводиться у відповідність до вимог закладу освіти: перевіряються структура, логіка викладу, мова, коректність посилань і списку джерел. Здобувач готує доповідь і презентацію для представлення результатів.
- 9. Публічний захист курсової роботи.** Відбувається представлення основних положень роботи комісії, відповіді на запитання та отримання підсумкової оцінки.

СТРУКТУРА ТА ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Титульна сторінка.

На титульному аркуші зазначають: повну назву закладу вищої освіти, факультету та кафедри; тему курсової роботи; прізвище та ім'я здобувача (без скорочень), спеціальність і номер академічної групи; прізвище та ім'я наукового керівника, його/її посаду, науковий ступінь і вчене звання; відомості про оцінювання роботи; місто та рік виконання (приклад оформлення подано в додатку А).

Зміст.

Розміщується одразу після титульного аркуша. У ньому відображаються всі складові роботи: вступ, розділ 1 (теоретичний), розділ 2 (практико-дослідницький), висновки, список використаних джерел, додатки. Пункти змісту подаються послідовно й узгоджено з логікою дослідження (додаток Б).

Вступ.

У вступі обґрунтовується актуальність теми курсової роботи, визначається її теоретична та практична цінність, формулюються мета й завдання, окреслюються об'єкт і предмет дослідження. Коротко зазначаються методи, які планується застосувати, та загальна логіка виконання роботи. Рекомендується остаточно оформлювати вступ після написання основної частини. Орієнтовний обсяг – близько 3 сторінок.

Основна частина.

Складається з двох розділів.

Розділ 1 (теоретичний блок) містить аналіз наукової та навчально-методичної літератури, розкриття ключових понять і підходів, пов'язаних із методикою навчання в умовах цифрового середовища, а також характеристику сучасних способів інтеграції цифрових інструментів у професійну підготовку та навчання інформатики. У розділі також доцільно окреслити проблемні аспекти та можливі напрями розвитку обраної теми. Орієнтовний обсяг – 12–15 сторінок.

Розділ 2 (практико-дослідницький блок) подає результати практичної/дослідницької роботи здобувача. Тут описується організація й методика дослідження, використані інструменти (анкети, тести, опитувальники, цифрові сервіси/платформи), подається аналіз і, за потреби, візуалізація результатів, а також формулюються методичні рекомендації щодо застосування запропонованих рішень в освітньому процесі. Орієнтовний обсяг – 15–18 сторінок.

Висновки.

Формулюються відповідно до поставлених завдань і визначеної мети. У висновках узагальнюються отримані результати, подаються практичні рекомендації та можливі пропозиції щодо подальшого використання розроблених методичних рішень і цифрових інструментів в освітньому процесі. Орієнтовний обсяг – близько 3 сторінок.

Список використаних джерел.

Зазвичай містить 30–35 позицій і укладається за алфавітом відповідно до чинних бібліографічних вимог. Рекомендується використовувати актуальні

публікації (за останнє десятиріччя), з яких щонайменше 25 % – видані протягом останніх п'яти років. Бажано залучати іноземні джерела. Російськомовні видання та посилання на авторів з росії не допускаються.

Додатки.

У додатках розміщують допоміжні матеріали: анкети, зразки тестових завдань, проміжні розрахунки, додаткові ілюстрації, скріншоти і будь-які матеріали, що деталізують або підтверджують викладене в основному тексті.

Обсяг основної частини курсової роботи орієнтовно становить 35–40 сторінок (без урахування списку використаних джерел і додатків). Завершена робота має бути охайно зброшурована, мовно й стилістично грамотна та оформлена відповідно до встановлених вимог.

УКЛАДАННЯ ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після добору та опрацювання наукових і навчально-методичних джерел, а також остаточного визначення теми дослідження здобувачеві необхідно сформулювати зміст курсової роботи. Зазвичай робота вибудовується у двох взаємопов'язаних частинах, коли виклад логічно рухається від загальних теоретичних засад і методичних підходів до аналізу та опису практичних рішень, пов'язаних із організацією навчання, використанням цифрових інструментів і методичною підтримкою освітнього процесу.

Поширеним недоліком у процесі структурування є дисбаланс між розділами: один із них надто «розтягує» тему, а інший, навпаки, виходить за її межі або містить матеріал, який не має прямого стосунку до проблеми дослідження. Важливо враховувати, що назви розділів мають відображати окремі аспекти обраної теми, не дублювати її формулювання та не спотворювати зміст роботи.

Доцільно планувати в межах кожного розділу не більше трьох підпунктів. Надмірна деталізація часто призводить до поверхового висвітлення питань або фрагментарності викладу, що знижує науково-методичну цілісність роботи.

Загальна логіка побудови змісту може бути такою:

- на початку подаються теоретичні та методичні положення, які забезпечують розуміння проблеми, уточнюють ключові поняття, підходи й терміни;
- далі розкривається основна частина дослідження з акцентом на прикладному аспекті: описуються способи організації навчання, добір методів і засобів, використання цифрових ресурсів/платформ, результати апробації або аналізу практики;
- завершальною складовою є висновки, де узагальнюються результати, формулюються методичні рекомендації та можливі пропозиції щодо подальшого удосконалення чи впровадження напрацьованих рішень.

Попереднє продумування структури допомагає краще організувати роботу над дослідженням, визначити послідовність викладу та забезпечити логічну єдність тексту. Увесь матеріал, який включається до курсової роботи, має прямо відповідати обраній темі та поставленим завданням.

Для зручності доцільно одразу встановити орієнтовний обсяг кожного розділу й підпунктів, щоб уникнути нерівномірного розподілу матеріалу. Після погодження змісту з науковим керівником здобувач переходить до підготовки основного тексту роботи.

ПІДГОТОВКА ТА ОПРАЦЮВАННЯ ТЕКСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Під час виконання курсової роботи доцільно розпочинати з першого розділу – теоретичного. У ньому розкриваються основні поняття й категорії, пов'язані з методикою навчання та використанням цифрових засобів в освітньому процесі, аналізуються сучасні підходи до організації навчання й упровадження інформаційно-цифрових інструментів у професійну підготовку та навчання інформатики. Зміст роботи має відповідати обраній темі, не виходити за її межі, а виклад бути логічним, доказовим і підтвердженим опрацьованими джерелами.

Усі положення слід подавати відповідно до затвердженого плану. Текст не повинен перетворюватися на набір розрізнених фактів або фрагментів без зв'язку між ними. Кожне твердження бажано підкріплювати теоретичним обґрунтуванням, прикладами, фактичними даними або статистичною інформацією. Таблиці, схеми, графіки, діаграми чи скріншоти цифрових ресурсів необхідно супроводжувати поясненням і аналітичним коментарем. Без інтерпретації та висновків візуальні матеріали не можуть вважатися повноцінним елементом дослідження.

Текст курсової роботи має бути викладений у науковому стилі, грамотно та без надмірної емоційності, риторичних запитань чи питальних конструкцій. Доцільно використовувати актуальну термінологію з педагогіки, методики навчання та цифрових технологій. Можливе застосування загальноприйнятих скорочень («с.», «ст.», «та ін.»). Виклад від першої особи однини бажано не використовувати; перевагу варто надавати безособовим конструкціям («можна зробити висновок...», «доцільно зазначити...»).

Стиль викладу має бути чітким і послідовним. Водночас важливо дотримуватися таких вимог:

- уникати надто довгих і складних речень, що ускладнюють сприйняття;
- не використовувати мовні штампи й кліше, які не посилюють зміст;
- формулювати думки логічно та зрозуміло, без окличних і питальних речень;
- уважно працювати з іншомовними джерелами, не переносити механічно чужі мовні конструкції;
- не обмежуватися абзацами на один-два рядки, а розкривати думку достатньо повно.

Якщо в роботі передбачено історичний компонент, доречно залучати першоджерела або документальні матеріали, що дають змогу простежити еволюцію підходів до навчання та використання цифрових засобів у професійній освіті й навчанні інформатики.

У тексті курсової роботи необхідно забезпечити точність формулювань, дотримання граматичних норм і стилістичну єдність. У межах дослідження здобувач має:

- представити різні наукові позиції та методичні підходи вітчизняних і зарубіжних авторів;
- обґрунтовано висловити власне бачення щодо дискусійних питань;

- проаналізувати нормативно-правові акти України та міжнародні документи, які стосуються освіти, цифровізації та організації навчального процесу;
- залучити практичні матеріали (опитування, результати апробації методичних рішень, приклади використання цифрових інструментів, показники результативності тощо).

Отже, опрацювання тексту курсової роботи має поєднувати теоретичний аналіз і практичне обґрунтування методичних рішень щодо організації навчання з використанням цифрових технологій, що забезпечує цілісне й аргументоване розкриття теми.

ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується українською мовою на аркушах формату А4, текст друкується лише з одного боку сторінки. Основні параметри: шрифт *Times New Roman*, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Поля: верхнє – 2 см, нижнє – 2 см, лівє – 3 см, правє – 1,5 см. Формат тексту: вирівнювання по ширині, без переносів, абзац – відступ 1,25 мм, щільність тексту – 100 %.

Нумерація сторінок розпочинається з титульного аркуша, однак цифра на ньому не ставиться. Подальші сторінки нумеруються у правому верхньому куті без додаткових знаків.

Зміст розміщується після титульної сторінки й має містити інформацію про сторінки, з яких починаються структурні частини: вступ, розділи, підрозділи, висновки, список джерел і додатки.

У змісті слова «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» і «ДОДАТКИ» наводяться без нумерації.

Назви структурних частин друкуються з лівого боку, великими літерами й виділяються жирним шрифтом.

Розділи позначаються арабськими цифрами, підрозділи – складною нумерацією (наприклад, 2.1, 2.2).

Заголовки підрозділів пишуться з великої літери звичайним шрифтом після номера.

Кожну структурну частину роботи розпочинають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами, напівжирним, з вирівнюванням по центру без крапки в кінці. Відстань між заголовком та текстом має бути не менше двох рядків.

Основний текст оформляється без використання оригінальних стилів, бажано уникати підтекстових зносок; він має бути ретельно вичитаний, не містити прихованого тексту та тексту, розміченого кольорами. По тексту використовуються однакові лапки (« ») та апостроф (').

Ілюстративні матеріали (рисунок, діаграми, схеми, графіки, скріншоти цифрових інструментів) позначаються скороченням «Рис.» та нумеруються послідовно в межах розділів. Приклад: *Рис. 2.3.1* – перший рисунок у третьому підрозділі другого розділу. Назва розташовується під ілюстрацією.

Обов'язковим атрибутом ілюстрації є інформація про джерело. Якщо автор курсової роботи сформулював схему чи діаграму самостійно, то після його назви потрібно вказати знак (*) і написати: «*Складено автором самостійно» або ж «*Складено автором за [Номер джерела зі списку літератури]». Якщо здобувачем освіти запозичена готова ілюстрація з літературного джерела, то після значка (*) потрібно написати: «*Джерело: [Номер джерела зі списку літератури та сторінки]». Підпис доцільно подати, використовуючи кегль 12.

Таблиці оформлюються за тим самим принципом. Номер подається над таблицею праворуч (наприклад: *Таблиця 2.3.1*), а назва – симетрично по центру жирним шрифтом. У тексті посилання на таблиці подаються у вигляді «(див. табл. 2.3.1)».

Приклад побудови таблиці

Таблиця 2.3.1

Назва таблиці

№ з/п	Позиція 1	Позиція 2	Позиція 3
1.			
2.			

Під час цитування або використання чужих матеріалів необхідно дотримуватися правил академічної доброчесності. Покликання оформлюються у квадратних дужках із зазначенням номера джерела зі списку літератури, а при цитаті – ще й номера сторінки. Текст цитати подається у лапках із повним збереженням стилю та граматики оригіналу.

Основні правила цитування

1. Цитувати потрібно в усіх випадках, коли в роботі використовуються дані, взяті зі сторонніх джерел, а не отримані або створені безпосередньо автором.

2. Цитата, введена до тексту роботи, має бути нерозривно пов'язана з ним, слугувати доказом, підтвердженням висунутих положень або ж бути основою для викладу інших, відмінних поглядів чи процитованої для дискусії.

3. Як пряма, так і непряма цитата вимагає покликання на джерело. Рекомендовані внутрішньотекстові покликання у квадратних дужках на кшталт [1, с. 231], де перша цифра – номер джерела за списком використаних джерел, друга – цитована сторінка. Покликання ставиться після цитованого фрагмента.

4. Цитуючи чужі вислови, необхідно пам'ятати, що надмірне цитування вказує на несамостійність мислення, справляє враження копії, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу.

5. При цитуванні не варто покладатися на власну пам'ять, а обов'язково перевіряти цитований текст, звіряти його з оригіналом.

6. Помилковим вважається цитування, що вказує на джерело, де такої інформації немає.

7. Неприпустима і фальсифікація – підробка або зміна вихідних даних із метою доведення правильності висновку (гіпотези тощо), а також умисне використання неправдивих даних.

8. За обсягом цитата має бути такою, щоб її зміст був зрозумілий. Коротку цитату треба пояснити своїми словами.

9. Для цитування зазвичай беруть уривок, який містить логічно завершену думку: просте чи складне речення, декілька речень. Можна цитувати частину речення або окреме словосполучення, слово. Довжина цитати, як правило, не перевищує 6–7 рядків.

10. Текст, який цитується, береться в лапки. Цитати, що графічно відрізняються від основного тексту, у лапки не беруться. Йдеться про цитати, надруковані іншим шрифтом, курсивом, взяті з вірша зі збереженням поділу на рядки, цитати-епіграфи тощо. Без лапок подаються також непрямі цитати.

11. При прямому цитуванні необхідно дотримуватись обраної автором граматичної форми й особливостей авторського написання (наприклад, розрядкою, з підкресленням, великими літерами тощо). Зміна відмінкової форми

слова в цитаті порівняно з першоджерелом можлива тоді, коли цитують окремі слова або словосполучення.

12. При непрямому цитуванні (перефразуванні, переказі думок автора своїми словами) слід бути гранично точним у відтворенні змісту тексту, давати відповідне покликання на джерело. У непрямій цитаті можлива зміна словоформ чи відмінків певних слів, така цитата подається без лапок.

13. Текст цитати з давнього джерела зазвичай виправляють відповідно до чинних норм орфографії та пунктуації, зберігаючи тільки індивідуальні особливості орфографії та пунктуації автора. Явні помилки або виправляють, або не виправляють, зазначаючи у примітках правильний варіант, виправлене слово, цифру тощо.

14. Не дозволяється об'єднувати в одній цитаті уривки, взяті з різних місць джерела, навіть якщо вони логічно пов'язані між собою. Кожен такий уривок має оформлятися як окрема цитата.

15. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не беруться в лапки, за винятком тих, які ще не усталилися в науці, викликають полеміку. Їх подають у лапках після виразу «так званий».

16. Допускається скорочення цитати, яке не веде до викривлення думки автора. Місце скорочення має бути позначене трьома крапками або трьома крапками в дужках [...] / <...> на місці пропуску. Вони ставляться в будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед пропущеним словом або за ним стояв розділовий знак, його не зберігають.

17. Цитата відтворюється здебільшого мовою основного тексту, а покликання на джерело подається лише мовою оригіналу.

18. Якщо цитується не першоджерело, а інше джерело-посередник, у якому наведено цю цитату, то перед покликанням зазначають: *Цит. за:* (цитується за:) – і покликаються саме на джерело-посередника, звідки взято цитату [*Цит. за: 28, с. 156*].

19. Цитати варто наводити в основній частині роботи, вони можливі у «Вступі», але недоречні у «Висновках».

20. Якщо в цитованому тексті, узятому в лапки, є інші цитування, слова або вислови, що мають уживатися в лапках, доцільно використовувати лапки різної форми:

- зовнішні (кутові лапки, або «лапки-ялинки» («...»);
- внутрішні (“...”).

Наприклад:

I. Забіяка зазначає: «Усі спроби замінити традиційні “класичні” європейські моделі професійного навчання альтернативними, можливо, привабливішими та ефективнішими, не принесли бажаного успіху».

Додатки подаються після списку використаних джерел у порядку їхньої появи в тексті. Кожен додаток починається з нової сторінки. Заголовок оформлюється по центру великими літерами (наприклад: *ДОДАТОК А, ДОДАТОК Б*). Якщо додатків кілька, перед ними додають загальну назву «*ДОДАТКИ*». Додатки позначають великими літерами української абетки, за винятком літер **Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь**, наприклад: «**Додаток А**», «**Додаток Б**».

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПІДГРУНТЯ ДОСЛІДЖЕННЯ (РОБОТА З ДЖЕРЕЛАМИ ТА ОФОРМЛЕННЯ ПОКЛИКАНЬ)

У процесі підготовки курсової роботи здобувачі вищої освіти формують власний перелік джерел за обраною темою, опрацьовують матеріали та здійснюють їх критичне осмислення. Інформаційна база може включати навчальні посібники й підручники, офіційні документи Міністерства освіти і науки України, професійні стандарти, енциклопедичні та довідкові видання, наукові статті, монографії, дисертаційні дослідження, матеріали електронних освітніх платформ, а також інші ресурси, що безпосередньо стосуються методики навчання, організації освітнього процесу та використання цифрових технологій у професійній підготовці й навчанні інформатики.

Вагоме значення мають електронні ресурси: цифрові бібліотеки, бази даних, електронні фахові видання, аналітичні звіти, освітні курси та навчальні матеріали. Використовуючи інтернет-джерела, здобувачеві необхідно перевіряти їх надійність, наукову/методичну цінність, походження та актуальність.

Під час опрацювання літератури й цифрових матеріалів здобувач готує конспекти, робить виписки та добирає цитати, фіксує питання й дискусійні моменти для подальшого аналізу. Офіційні документи (накази, стандарти, методичні рекомендації) доцільно залучати як підґрунтя для обґрунтування ключових положень. У роботі також можуть використовуватися практичні матеріали з діяльності закладів освіти: конспекти занять, методичні розробки, звіти щодо використання цифрових інструментів, результати опитувань і тестувань, аналітичні довідки, скріншоти роботи платформ або сервісів тощо.

Опрацювання джерел бажано розпочинати з навчально-методичних матеріалів (лекційні та семінарські конспекти, довідникові видання), а далі переходити до наукових публікацій, монографій і спеціалізованих баз даних. Основний акцент варто робити на сучасних дослідженнях, передусім за останнє десятиріччя, оскільки саме в цей період цифрові технології та підходи до навчання розвиваються особливо інтенсивно. Водночас, за потреби аналізу ретроспективи, допустимо звертатися й до більш ранніх джерел.

Пошук літератури та матеріалів здійснюють через бібліотечні каталоги, наукометричні ресурси, а також за рекомендаціями наукового керівника, викладачів кафедри чи бібліотекарів. У процесі роботи здобувачеві варто системно вести записи у різних форматах:

- розгорнуті конспекти з ключовими положеннями та власними коментарями;
- тези або короткі виписки з основними ідеями й даними;
- цитати з точним зазначенням сторінок;
- нотатки про проблемні моменти, що потребують додаткового аналізу;
- переказ із власною інтерпретацією з обов'язковим посиланням на першоджерело.

Обов'язковою вимогою є дотримання академічної доброчесності: неприпустимі плагіат, копіювання без посилань, перекручування фактів або вигадкування даних.

Для зручності всі виписки, цитати й нотатки доцільно упорядковувати в окремих файлах (паперових або електронних), фіксуючи повні бібліографічні відомості: автор(и), назва, рік видання, видавництво, сторінки. Така систематизація полегшує написання основного тексту, пришвидшує пошук потрібної інформації, допомагає зіставляти погляди різних авторів і формувати власні висновки.

Дослідження має спиратися на критичний аналіз джерел, точне використання термінів, розуміння наукових категорій і вміння оцінювати новизну та практичну значущість матеріалів. Важливо не лише відтворювати визначення, а й усвідомлювати взаємозв'язки між поняттями, формуючи коректний термінологічний апарат курсової роботи.

Умовно роботу з джерелами можна розглядати як послідовність таких кроків:

1. Фіксація повних бібліографічних даних.
2. Ознайомлення зі структурою та загальним змістом джерела.
3. Поглиблене вивчення потрібних фрагментів.
4. Підготовка виписок і цитат із точним зазначенням сторінок.
5. Критичне опрацювання та редагування записів для подальшого використання в тексті курсової.

Дотримання зазначених підходів дає змогу створити надійну інформаційну основу для науково й методично обґрунтованого дослідження з проблем організації навчання та застосування цифрових технологій у професійній освіті й навчанні інформатики.

Приклади оформлення бібліографічного опису з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Костусяк Н. М. Структура міжрівневих категорій сучасної української мови : монографія. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 452 с. 2. Матіос М. Нація. Львів : ЛА «ПРАМІДА», 2007. 256 с. 3. Саєнко В. Сучасна українська література : компендіум. Одеса : Астропринт, 2014. 352 с. 4. Ситнік Б. Т. Основи інформаційних систем і технологій : навч. посіб. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 175 с. 5. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алерта, 2023. 536 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних країн : навч. посіб. Київ : Вид. дім «Кондор», 2023. 236 с. 2. Артеменко А. П., Бобловський О. Ю. Від глобалізації до індивідуалізації: топологія міжкультурної взаємодії : монографія.

	<p>Харків : Щедра садиба плюс, 2014. 215 с.</p> <p>3. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.</p> <p>4. Бутенко Т. А., Сирий В. М. Інформаційні системи та технології : навч. посіб. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2020. 207 с.</p> <p>5. Семенов О., Фаст О. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 221 с.</p>
Три автори	<p>1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с.</p> <p>2. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А. С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с.</p> <p>3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.</p>
Чотири автори	<p>1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т. та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с.</p> <p>2. Організація ветеринарної справи : навч. посіб. / Бегас В. Л., Галатюк О. Є., Романишина Т. О., Лахман А. Р. Житомир : «Євро-Волинь», 2022. 132 с.</p>
П'ять і більше авторів	<p>1. Культура в сучасних трансформаційних процесах : монографія / Бровко М. М. та ін. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2011. 395 с.</p> <p>2. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.</p> <p>3. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.</p> <p>4. Українська історія в кінофільмах : посіб. для вчителя / Волошенюк О. В. та ін. ; за ред. О. В. Волошенюк, В. Ф. Іванова. Київ : ЦВП, АУП, 2018. 57 с.</p>
Колективний автор	<p>1. Культуромовна особистість фахівця у ХХІ столітті : зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф. / за ред. О. М. Семенов. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2023. Вип. 6. 120 с.</p> <p>2. Цифрова трансформація соціоекономічних, управлінських та освітянських систем сучасного суспільства : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. / ред.-упоряд. проф. В. Г. Воронкова. Запоріжжя : Вид. дім «Гельветика», 2022. 692 с.</p>
Автор(и) та редактор(и) / упорядник(и)	<p>1. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Історія України» / уклад. : М. Б. Близняк, В. С. Марчук, Л. В. Трофимович. Острого : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2014. 112 с.</p> <p>2. Пріоритети розвитку фінансової системи України в умовах євроінтеграційних процесів : монографія / Гриценко Л. Л. та ін. ; за заг. ред. Л. Л. Гриценко. Суми : Сумський держ. ун-т, 2021. 379 с.</p> <p>3. Психологія мас : навч. посіб. / авт.-упоряд. Я. Є. Кальба. Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2012. 208 с.</p> <p>4. Психологія професійної діяльності : підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 256 с.</p>
Багатотомне видання	<p>1. Енциклопедія історії України : у 10 т. Київ : Наук. думка, 2013. Т. 10. 784 с.</p> <p>2. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012. Т. 4. 388 с.</p>

<p>Автор і перекладач</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бек У. Влада і контрвлада у добу глобалізації. Нова світова політична економія / пер. з нім. О. Юдіна. Київ : Ніка-Центр, 2011. 408 с. 2. Ворбертон Н. Коротка історія філософії / пер. з англ. А. Марховської; наук. ред. В. Хома. Київ : Наш Формат, 2023. 217 с. 3. Кемпбелл Дж. Тисячоликий герой / пер. з англ. О. Мокровольського. Львів : Terra incognita, 2020. 416 с.
<p>Частина видання</p>	
<p>Розділ книги</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169. 2. Еко У. Поетика відкритого твору / пер. з іт. У. Головацької. <i>Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття</i> / за ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. С. 408–417. 3. Лісовський А. М. Риторика і сучасна літературна освіта. <i>Педагогічна риторика: історія, теорія, практика</i> : монографія / Кучерук О. А. та ін. ; за ред. О. А. Кучерук. Київ : КНТ, 2016. С. 188–196.
<p>Тези доповідей, матеріали конференцій</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гринишина М. О., Гончаров А. В. Драматургія Едварда Олбі та український «театр абсурду»: проблеми конвергенції. <i>Сценічне мистецтво: сучасна лексика та формотворчі процеси</i> : тези доп. III Всеукр. наук.-практ. конф., 25 квіт. 2024 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2024. С. 61–65. 2. Лещенко С. Сучасні погляди на теорії лідерства. <i>Проблеми психології діяльності в особливих умовах</i> : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 23 квіт. 2024 р. Київ : 7БЦ, 2024. С. 71–75. 3. Толмачова І. М., Черченко І. О. Академічна культура як компетентність здобувача вищої освіти. <i>Міжгалузеві диспути: динаміка та розвиток сучасних наукових досліджень</i> : матеріали III міжнар. наук. конф., 27 січ. 2023 р. Хмельницький, 2023. С. 225–227.
<p>Статті з продовжу-ваного й періодичного видання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Барабаш Ю. Чуже–Інакше–Своє. Етнокультурне пограниччя: концептуальний, типологічний та ситуативний аспекти. <i>Слово і Час</i>. 2020. № 2. С. 3–32. 2. Борисова Т. Філософський ландшафт феномену «тиша». <i>Філософія та політологія в контексті сучасної культури</i>. 2024. Т. 16. С. 3–10. 3. Гончаренко О. М. Професійна деформація та її вплив на психічне здоров'я рятувальників. <i>Психологія та психіатрія</i>. 2018. № 3. С. 112–118. 4. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 01 листоп. (№ 205). С. 5. 5. Кондратенко Н. Методи корпусної лінгвістики в дослідженні етно- і гетеростереотипів. <i>Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія історична та філологічна</i>. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський нац. ун-т імені Івана Огієнка, 2023. Вип. XX. С. 80–89.
<p>Електронні ресурси</p>	
<p>Книги, періодичні видання, законодавчі й нормативні документи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: http://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 15.10.2024). 2. Про бджільництво : Закон України від 22 лют. 2000 р. № 1492-III. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1492-14#Text (дата звернення:

	<p>16.12.2024).</p> <p>3. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції : Закон України від 14 січ. 2000 р. № 1393-XIV. Дата оновлення: 01.10.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1393-14#Text (дата звернення: 18.10.2024).</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01 лип. 2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 24.03.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text (дата звернення: 22.11.2024).</p> <p>5. Про затвердження Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лют. 2002 р. № 175. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/175-2002-%D0%BF#Text (дата звернення: 05.12.2024)</p> <p>6. Хміль А. А. Функції державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf (дата звернення: 12.01.2025).</p>
Сторінки з вебсайтів	<p>1. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : вебсайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 10.09.2024).</p> <p>2. Український інститут національної пам'яті : вебсайт. URL: https://uinp.gov.ua/ (дата звернення: 20.12.2024).</p> <p>3. Мова – ДНК нації : вебсайт. URL: https://ukr-mova.in.ua/ (дата звернення: 09.11.2024).</p>
Інші документи	
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05 верес. 2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48–49. Ст. 536.</p> <p>4. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 груд. 2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p>
Дисертації, автореферати дисертацій	<p>1. Войтов А. В. Підвищення ефективності діагностування гідростатичних приводів сільськогосподарських машин за динамічними характеристиками під навантаженням : автореф. дис. ... канд. техн. наук : 05.05.11. Харків, 2018. 20 с.</p> <p>2. Герасименко Ю. А. Рецепція української історії в західноєвропейській прозі кінця ХХ – початку ХХІ століття : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Бердянський держ. пед. ун-т. Бердянськ, 2018. 259 с.</p> <p>3. Сабадах О. П. Синтез, властивості та біологічна активність триазенів 9,10-антрацендіону і його похідних : автореф. дис. ... канд. хім. наук : 02.00.03. Львів, 2019. 22 с.</p> <p>4. Терлецька В. О. Формування та розвиток венчурних структур в умовах активізації інноваційної діяльності : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03 / Нац. ун-т «Львівська політехніка». Львів, 2023. 541 с.</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ 3582-97 ;</p>

	<p>чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>3. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p>
--	---

ПРОЦЕДУРА ДОПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Підготовка до захисту курсової роботи є завершальним і водночас відповідальним етапом, адже саме під час публічного представлення результатів здобувач демонструє рівень опанування матеріалу з ОК «Методика професійного навчання» або «Методика навчання інформатики», уміння здійснювати науково-методичний аналіз, логічно аргументувати висновки та презентувати власні напрацювання.

Не пізніше ніж за три тижні до дати захисту курсову роботу слід подати науковому керівникові для перевірки змісту й структури, відповідності встановленим вимогам, дотримання принципів академічної доброчесності та внесення необхідних уточнень і виправлень.

До захисту допускаються курсові роботи, які за висновком наукового керівника відповідають вимогам і можуть бути оцінені позитивно. Якщо робота не відповідає визначеним критеріям або має суттєві недоліки, здобувач отримує оцінку FX, а така курсова робота не допускається до публічного захисту.

Курсова робота подається у двох формах: друкованій та електронній. Електронний варіант, оформлений одним файлом, має повністю збігатися з паперовим примірником і передається для перевірки на оригінальність згідно з вимогами, визначеними в розділі, що регламентує політику освітнього компонента.

Захист проводиться у терміни, встановлені деканатом, на відкритому засіданні комісії. До складу комісії зазвичай входять науковий керівник, викладачі профільної кафедри та здобувачі відповідної академічної групи. До виступу здобувач ознайомлюється з рецензією, враховує зауваження та готує доповідь.

Під час захисту перевіряється:

- самостійність виконання курсової роботи;
- розуміння теоретичних засад і практичних аспектів обраної теми;
- здатність обґрунтовувати висновки й методичні рекомендації щодо організації навчання та використання цифрових інструментів у професійній підготовці й навчанні інформатики.

У доповіді здобувач має:

- оголосити тему курсової роботи та стисло пояснити мотиви її вибору;
- визначити мету та завдання дослідження;
- коротко представити зміст роботи, акцентуючи на методиці виконання, застосованих інструментах/ресурсах та отриманих результатах;
- охарактеризувати практичну частину (апробацію, матеріали дослідження, приклади використання цифрових засобів), а також подати сформульовані методичні пропозиції та рекомендації;
- підсумувати ключові висновки й окреслити можливі напрями подальшого опрацювання теми.

Після завершення доповіді здобувач відповідає на запитання членів комісії та присутніх. У межах обговорення оцінюються актуальність теми, глибина аналізу та практична значущість запропонованих методичних рішень. Тривалість захисту, як правило, становить до 10 хвилин.

ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Підсумкова оцінка за курсову роботу є комплексним результатом, який враховує якість виконаного дослідження як завершеної та належно оформленої роботи, а також рівень сформованих професійних компетентностей здобувача, продемонстрованих під час захисту. Оцінювання здійснюється з урахуванням специфіки курсової роботи, де важливо не лише коректно подати теоретичні положення, а й методично обґрунтувати практичні рішення та можливості їх упровадження в освітній процес.

Оцінка фіксується на титульному аркуші курсової роботи та засвідчується підписами наукового керівника й членів екзаменаційної комісії.

Критерії оцінювання під час захисту охоплюють:

- якість змісту курсової роботи (самостійність виконання, наявність елементів новизни, логічність і системність викладу, обґрунтованість методичних висновків і практичних рекомендацій);
- дотримання формальних вимог (відповідність оформлення встановленим нормам, грамотність, науковий стиль, коректність бібліографічного опису, наявність і якість ілюстративних та/або статистичних матеріалів);
- рівень усного представлення (чіткість доповіді, аргументованість позиції, культура мовлення, здатність надавати змістовні відповіді на запитання).

У разі успішного захисту здобувач отримує підсумкову оцінку.

Критерії оцінювання курсової роботи

Оцінювання курсової роботи здійснюється комплексно та враховує: рівень теоретико-методичної аргументації, якість виконання практичної частини (апробація, розробка матеріалів, аналіз результатів), дотримання вимог до оформлення, а також результативність захисту.

Рівні оцінювання

«Відмінно» (А). Тема є актуальною та переконливо обґрунтованою з позицій сучасних підходів до організації навчання, методики викладання та використання цифрових засобів у професійній підготовці/навчанні інформатики. Робота має чітку, послідовну структуру та логіку викладу. Автор упевнено використовує фахову методичну й цифрову термінологію. Теоретичні положення критично осмислені, результати практичної частини систематизовані та інтерпретовані на належному науково-методичному рівні. Висновки аргументовані, рекомендації – конкретні, доцільні й підтверджені матеріалами дослідження. Практична складова виконана якісно, із вираженими елементами самостійності та інноваційності (розроблені методичні матеріали, інструментарій, сценарії занять, комплекси завдань тощо). Оформлення відповідає вимогам. Захист змістовний і переконливий; відповіді на запитання повні та обґрунтовані. Порушень академічної доброчесності й мовних норм не виявлено.

«Добре» (В). Актуальність теми обґрунтована достатньо. Структура загалом логічна, хоча можливі поодинокі неточності у викладі або композиції. Рівень

володіння методичною та цифровою термінологією належний. Результати опрацьовані й узагальнені, однак окремі висновки або рекомендації потребують глибшої аргументації. Практична частина виконана коректно із правильним застосуванням цифрових інструментів, проте без виразного елементу новизни. Під час захисту можливі окремі неточності у відповідях, які не є критичними. Принципів академічної доброчесності дотримано.

«Добре» (С). Актуальність заявлена, але розкрита недостатньо глибоко. Загальна структура роботи збережена, однак помітні логічні, стилістичні або методичні прогалини. Фахова термінологія використовується, проте не завжди точно. Аналіз джерел і результатів має фрагментарний характер. Висновки подані узагальнено, рекомендації частково обґрунтовані. Практична частина переважно спирається на базові інструменти й рішення. Під час захисту відповіді здебільшого правильні, але недостатньо аргументовані.

«Задовільно» (D). Актуальність обґрунтована формально. Теоретико-методичний рівень роботи невисокий, виклад місцями непослідовний. Використання термінології обмежене. Аналіз джерел і результатів поверховий, систематизація матеріалу недостатня. Висновки слабо переконливі, рекомендації загальні або частково не узгоджені зі змістом. Практична частина містить помилки або потребує суттєвого доопрацювання. На захисті відповіді неповні та невпевнені. Можливі недоліки в оформленні.

«Задовільно» (E). Тема розкрита частково, актуальність сформульована декларативно. Робота має низький рівень опрацювання теоретичного матеріалу та слабо виражену методичну й практичну складову. Висновки не відповідають завданням або подані неповно. Практична частина має формальний характер. Захист ускладнений через поверхневе розуміння теми. Виявляються численні недоліки в оформленні та мовному викладі.

«Незадовільно» (FX/F). Робота не відповідає вимогам до змісту, структури та оформлення; тема не розкрита, відсутній належний теоретико-методичний аналіз і/або практична частина. Здобувач не демонструє необхідного рівня знань і не може аргументовано захистити результати. Виявлено істотні порушення академічної доброчесності або робота потребує повного перероблення.

Співвідношення національної системи та шкали ECTS

Для уніфікації оцінювання застосовується таблиця відповідності. Залежно від підсумкового бала здобувач вищої освіти отримує оцінку за шкалою ECTS:

Бали	Оцінка ECTS	Національна шкала	Обґрунтування
90-100	A	відмінно	найвищі результати, глибокі знання предмета та повна відповідність всім вимогам.
82-89	B	дуже добре	високий рівень знань, але з незначними недоліками.
75-81	C	добре	знання студента достатні для успішного виконання завдань, хоча є окремі недоліки
65-74	D	задовільно	базовий рівень знань із деякими помітними недоліками
60-64	E	достатньо	мінімально достатній рівень знань
35-59	FX	незадовільно	знання здобувача не відповідають мінімальним вимогам
1-34	F	незадовільно	необхідне доопрацювання роботи або повторне виконання

Шкала оцінювання з ОК у балах (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Диференційований залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано з оцінкою «відмінно»
82-89	B (дуже добре)	Добре	Зараховано з оцінкою «добре»
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	Зараховано з оцінкою «задовільно»
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ

Тематика для курсових робіт з методики професійного навчання

1. Методика застосування інтерактивних технологій навчання у професійній освіті.
2. Використання хмарних технологій в організації професійного навчання.
3. Використання технологій змішаного навчання у професійній підготовці здобувачів освіти.
4. Методика формування цифрової компетентності здобувачів професійної освіти.
5. Організація проєктного навчання у підготовці майбутніх фахівців ІТ.
6. Методичні підходи до використання кейс-методу у професійному навчанні.
7. Використання гейміфікації в освітньому процесі професійної освіти.
8. Методика застосування віртуальних лабораторій у професійному навчанні.
9. Організація самостійної роботи здобувачів освіти із використанням цифрових технологій.
10. Методика формування алгоритмічного мислення у здобувачів професійної освіти.
11. Методика використання мультимедійних засобів у професійному навчанні.
12. Методичні особливості використання електронних освітніх ресурсів у професійному навчанні.
13. Формування інформаційно-цифрової грамотності здобувачів професійної освіти.
14. Методика застосування технологій STEM-освіти у професійній підготовці.
15. Організація практикоорієнтованого навчання у професійній освіті.
16. Методика розвитку критичного мислення у процесі професійного навчання.
17. Використання візуалізації навчальної інформації у професійній освіті.
18. Методика застосування інфографіки в освітньому процесі.
19. Використання освітніх відеоматеріалів у професійному навчанні.
20. Методичні засади формування дослідницьких умінь здобувачів освіти.
21. Методика застосування цифрових симуляторів у професійній підготовці.
22. Методика використання онлайн-дошок у професійному навчанні.
23. Використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі.
24. Методика застосування чат-ботів у навчальній діяльності здобувачів освіти.
25. Організація індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів професійної освіти.

26. Методичні аспекти розвитку креативного мислення у професійному навчанні.
27. Організація освітнього процесу в умовах цифрової трансформації освіти.
28. Методика використання інтерактивних презентацій у професійній освіті.
29. Методичні підходи до формування професійної мотивації здобувачів освіти.
30. Організація практичних занять із використанням цифрових технологій.
31. Методика формування навичок командної роботи у професійній освіті.
32. Методичні підходи до організації професійного навчання в умовах інклюзивного освітнього середовища.
33. Використання цифрових технологій для підтримки навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.
34. Організація індивідуалізованого навчання у професійній освіті в умовах інклюзії.
35. Методика адаптації навчального матеріалу для здобувачів освіти з різними освітніми потребами.
36. Використання універсального дизайну навчання (UDL) у професійній підготовці майбутніх фахівців.
37. Методика використання цифрових ресурсів для забезпечення доступності навчального контенту.
38. Організація спільної навчальної діяльності здобувачів освіти в інклюзивному освітньому середовищі.
39. Використання інтерактивних технологій для підтримки інклюзивного навчання у професійній освіті.
40. Методичні аспекти формування толерантного освітнього середовища у закладах професійної освіти.
41. Використання допоміжних цифрових технологій (assistive technologies) у навчанні здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.
42. Методика формування цифрової доступності навчальних матеріалів у професійній освіті.
43. Організація дистанційного навчання для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.
44. Використання мультимедійних засобів для підтримки інклюзивного освітнього процесу.
45. Методика адаптації цифрових освітніх ресурсів для різних категорій здобувачів освіти.
46. Формування інклюзивної компетентності майбутнього педагога професійної освіти.
47. Методичні підходи до оцінювання результатів навчання здобувачів освіти в інклюзивному середовищі.
48. Використання цифрових платформ для організації підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

49. Організація командної взаємодії учасників освітнього процесу в умовах інклюзивного навчання.

50. Методика створення доступного цифрового освітнього середовища у закладах професійної освіти.

Тематика для курсових робіт з методики навчання інформатики

1. Методичні підходи до формування навичок цифрової безпеки під час вивчення інформатики.
2. Методика навчання створення інтерактивних вебресурсів у курсі інформатики.
3. Використання інтерактивних технологій навчання на уроках інформатики.
4. Використання технологій доповненої реальності у навчанні інформатики.
5. Методика навчання створення мультимедійного контенту у курсі інформатики.
6. Методика навчання основ комп'ютерного моделювання.
7. Використання освітніх симуляцій у навчанні інформатики.
8. Методика розвитку системного мислення у процесі навчання інформатики.
9. Методика формування навичок роботи з великими масивами даних у курсі інформатики.
10. Використання цифрових лабораторій у навчанні інформатики.
11. Методика навчання основ робототехніки у курсі інформатики.
12. Використання освітніх конструкторів у процесі навчання програмування.
13. Методика формування навичок цифрової творчості у процесі навчання інформатики.
14. Використання електронних портфоліо у навчанні інформатики.
15. Методика організації проблемного навчання на уроках інформатики.
16. Використання навчальних квестів у процесі вивчення інформатики.
17. Методика формування навичок роботи з алгоритмами сортування та пошуку.
18. Використання освітніх платформ для розвитку навичок програмування.
19. Методика навчання основ розроблення мобільних застосунків.
20. Використання інструментів автоматизованого тестування програм у навчанні інформатики.
21. Методика формування навичок роботи з базами даних у курсі інформатики.
22. Використання інтерактивних середовищ для навчання алгоритмізації.
23. Методика навчання основ цифрового дизайну у курсі інформатики.
24. Використання технологій 3D-моделювання у навчанні інформатики.
25. Методика навчання створення освітніх вебсайтів у курсі інформатики.
26. Використання цифрових інструментів для розвитку логічного мислення учнів.
27. Методика навчання основ обробки мультимедійної інформації.
28. Організація міжпредметних проєктів з використанням інформатики.
29. Методика навчання інформатики з урахуванням інклюзивної освіти для учнів з порушеннями слуху.

30. Використання адаптивних цифрових технологій для здобувачів із порушеннями зору на уроках інформатики.
31. Методика формування навичок командної роботи на уроках інформатики для здобувачів з особливими освітніми потребами.
32. Використання сенсорних і тактильних навчальних матеріалів у курсі інформатики для формування з порушеннями моторики.
33. Методика навчання інформатики для здобувачів з дислексією та іншими труднощами читання.
34. Інтерактивні навчальні ігри як інструмент розвитку навичок програмування для здобувачів з різними освітніми потребами.
35. Використання віртуальних лабораторій для інклюзивного навчання інформатики.
36. Методика навчання алгоритмізації для здобувачів із когнітивними особливостями.
37. Використання технологій мультимедійної підтримки для здобувачів із порушеннями слуху на уроках інформатики.
38. Організація адаптивних проєктів з інформатики для здобувачів із особливими освітніми потребами.
39. Методика навчання основ цифрової грамотності для здобувачів із особливими освітніми потребами.
40. Використання інтерактивних презентацій та відеоуроків для інклюзивного навчання інформатики.
41. Методика розвитку логічного мислення у здобувачів з особливими освітніми потребами за допомогою програмування.
42. Використання спеціальних навчальних платформ для здобувачів з особливими освітніми потребами на уроках інформатики.
43. Методика адаптації навчальних завдань з інформатики для здобувачів із порушеннями уваги та концентрації.
44. Організація інтегрованих STEM-занять з інклюзією в курсі інформатики.
45. Використання технологій доповненої реальності для інклюзивного навчання інформатики.
46. Методика формування навичок цифрової безпеки для здобувачів з особливими освітніми потребами.
47. Адаптивні навчальні квести та ігри для розвитку навичок програмування у здобувачів з особливими потребами.
48. Методика організації групових та індивідуальних занять інформатики з урахуванням різного рівня розвитку учнів.
49. Методика проведення інтерактивних практичних занять з програмування для учнів з різним рівнем підготовки.
50. Методика інтеграції ігрових елементів у практичні заняття з алгоритмізації та програмування.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
Факультет економіки, управління та діджиталізації
Кафедра цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій

КУРСОВА РОБОТА

з методики професійного навчання / методики навчання інформатики

на тему: _____

(тема курсової роботи)

Виконав (-ла): здобувач (-ка) __ курсу групи __
спеціальності _____

_____ *шифр і назва спеціальності*

_____ *назва програми*

_____ *Ім'я ПРІЗВИЩЕ*

Керівник: _____

_____ *науковий ступінь, учене звання, посада*

_____ *Ім'я ПРІЗВИЩЕ наукового керівника*

Національна шкала

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

м. Кам'янець-Подільський, 20__

ЗРАЗОК ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

ЗМІСТ

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ В ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
1.1. Сутність і зміст методики навчання інформатики: понятійний апарат і сучасні підходи.....	
1.2. Дидактичні принципи, методи й форми навчання інформатики: критерії добору.....	
1.3. Дидактичний потенціал цифрових інструментів (LMS, хмарні сервіси, онлайн-ресурси) в організації навчання, взаємодії та оцінюванні	
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ІНФОРМАТИКИ В ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
2.1. Розроблення фрагмента заняття за темою: цілі, зміст, методи, засоби та очікувані результати	
2.2. Організація навчальної діяльності та оцінювання результатів із використанням цифрових інструментів (тести, рубрики, журнали, аналітика).....	
2.3. Аналіз результатів апробації та методичні рекомендації щодо вдосконалення освітнього процесу і цифрового освітнього середовища	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

ВЗІРЕЦЬ ОФОРМЛЕННЯ РОЗДІЛІВ

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ В ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

1.1. Сутність і зміст методики навчання інформатики: понятійний апарат і сучасні підходи

Текст
Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст
Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст
Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст
Текст.

Текст
Текст Текст

ВЗІРЕЦЬ ОФОРМЛЕННЯ РИСУНКІВ

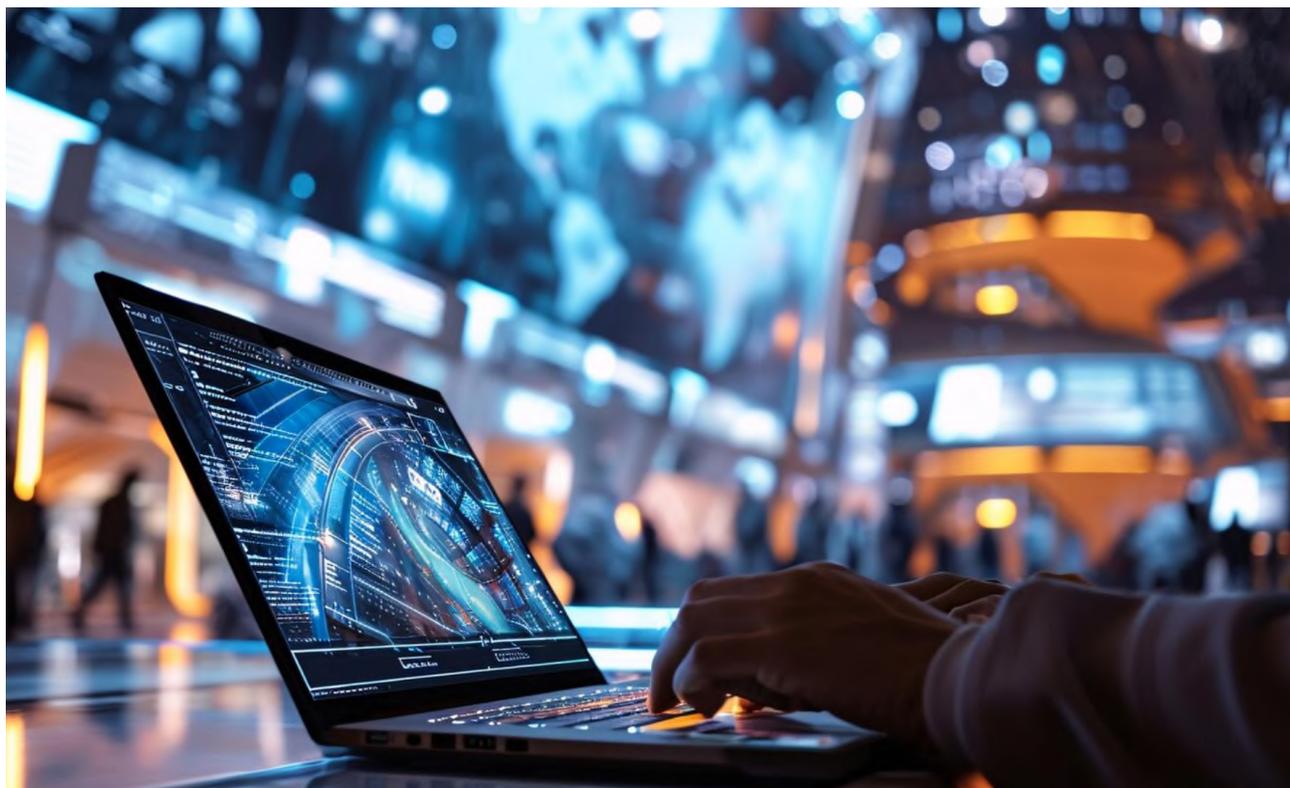

Рис. 1.1. Цифрові технології в освіті
* Джерело: [13]

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Биков В. Ю., Овчарук О. В., Іванюк І. В., Пінчук О. П., Гальперіна В. О. Сучасний стан використання цифрових засобів для організації дистанційного навчання в закладах загальної середньої освіти: результати опитування 2022. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2022. Т. 90, № 4. С. 1–17.
2. Всеукраїнська школа онлайн (ВШО) : платформа цифрових навчальних матеріалів. URL: <https://lms.e-school.net.ua>
3. Вчитель закладу загальної середньої освіти : професійний стандарт (Наказ МОН від 29.08.2024 № 1225) // Реєстр кваліфікацій (НАК). URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf
4. Головін М. Б., Головіна Н. А., Гузачов Д. М. Навчальне програмування в контексті рефлексії розумових дій та їх формалізація програмним кодом. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2024. Т. 102, № 4. С. 26–38.
5. Деякі питання організації дистанційного навчання : наказ МОН України, Положення від 08.09.2020 № 1115 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20>
6. Дія.Освіта : національна освітня платформа. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/>
7. Дія.Освіта : опис проекту // Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/projects/education/osvita>
8. Засоби та технології цифрового навчання : монографія / за заг. ред. О. М. Гулайта, В. С. Кабака. Луцьк : ЛНТУ, 2023. 160 с.
9. Захарова О. В. Цифрові освітні ресурси : навчальний посібник. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2025. 48 с.
10. Овчарук О. В. (за заг. ред.) Цифрова компетентність вчителя нової української школи: 2024: інновації в умовах змін : монографія. Київ : ІЦО НАПН України, 2024. 268 с.
11. Олексюк В. П., Спірін О. М. Основи хмарних технологій : навчальний посібник. Київ : ІЦО НАПН України, 2023. 188 с.
12. Орлов О. П. Цифрові інновації в освіті: крок у віртуальну реальність. *Імідж сучасного педагога*. 2024. № 4(217). С. 87–91.
13. Павлова Н. Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителів інформатики. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Серія: Педагогічні науки*. 2022. Вип. 2(71). С. 36–44.
14. Пономарьова М. С., Золотарьова С. А., Новікова В. Є. Цифрова дидактика : навч.-метод. посібник для самост. (дистанц.) вивч. дисципліни студентами першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти, спец. 015 «Професійна освіта». Харків : Держ. біотехн. ун-т, 2024. 56 с.
15. Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформації та кіберзахисту державних інформаційних ресурсів, об'єктів критичної інформаційної інфраструктури : Закон України від 27.03.2025 № 4336-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4336-20>
16. Про внесення змін до Закону України "Про професійну (професійно-

- технічну) освіту" щодо окремих аспектів підготовки кваліфікованих робітників в умовах воєнного стану та відновлення економіки : Закон України від 19.06.2022 № 2312-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2312-20>
17. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України; Стандарт, Вимоги від 30.09.2020 № 898 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/898-2020-%D0%BF>
18. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2155-19>
19. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1341-2011-%D0%BF>
20. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2297-17>
21. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2657-12>
22. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2163-19>
23. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/463-20>
24. Про проект «Всеукраїнська школа онлайн» : опис і можливості платформи. URL: <https://lms.e-school.net.ua/about>
25. Рашевська Н., Литвинова С. Процедурна модель здобуття знань учнями старшої школи в імерсивному середовищі навчання. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2025. Т. 109, № 5. С. 49–68.
26. Чернишев Д. О., Почка К. І., Корчова Г. Л., Красильник Ю. С., Руденко М. В. Методика професійної освіти : навч. посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта» галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка». Київ : Компринт, 2024. 224 с.
27. Чернишев Д. О., Почка К. І., Корчова Г. Л., Красильник Ю. С., Руденко М. В. Методика професійної освіти [Текст] : навч. посіб. ... Київ : Компринт, 2024. 223 с.

**Методичні рекомендації до підготовки курсових робіт
з методики професійного навчання
або
методики навчання інформатики**